

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 28 lipca 2023 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy o referendum ogólnokrajowym

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 7 lipca 2023 r. ustawy o zmianie ustawy o referendum ogólnokrajowym, odrzuca tę ustawę.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 28 lipca 2023 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy o referendum ogólnokrajowym i zdecydował się na jej odrzucenie.

W nowelizacji zmienia się istotną ustawę regulującą udział obywateli w sprawowaniu władzy publicznej. Być może w wyniku pośpiechu, w jakim nad nią pracowano w Sejmie, obarczona jest ona kilkoma istotnymi błędami.

Zwiększeniu stabilności praktyk wyborczych służyłoby ustalenie jednolitych godzin głosowania we wszystkich wyborach i referendach, nie tylko na czas, gdy wybory i referenda przeprowadza się jednocześnie. Tymczasem ustawa pozostawia odmienne godziny głosowania w referendach nieprzeprowadzanych jednocześnie z wyborami (od 6.00 do 22.00, lub od 6.00 do 20.00). Wprowadzenie różnych godzin głosowania w referendach i pozostawienie różnych godzin głosowania w wyborach i w referendach (także lokalnych), nie sprzyja frekwencji wyborczej i referendalnej. Jednak na obecnym etapie postępowania ustawodawczego, formułowanie poprawki wiązałoby się z ryzykiem naruszenia dopuszczalnego zakresu poprawek senackich.

Osobnym problemem związanym z powyższym jest to, że nowelizacja nie przesądza tego, czy głosowanie w referendum przeprowadzanym łącznie z wyborami może być dwudniowe i jakie godziny głosowania będą obowiązywać w pierwszym albo drugim dniu referendum (niepokrywającym się z dniem wyborów).

Ponadto, wydaje się, że tak istotną ustawę, regulującą udział obywateli w sprawowaniu władzy, należałoby wprowadzić z zachowaniem, właściwej dla polskiej kultury prawnej i zalecanej przez ustawę, co najmniej 14-dniowej *vacatio legis*. W kontekście opinii prawnych, które przedstawiano w związku z niedawnymi nowelizacjami Kodeksu wyborczego, należałoby nawet – uprzedzając i usuwając konstytucyjne wątpliwości, które mogą się pojawić – zastrzec, że przepisy te nie będą miały zastosowania przez pół roku od dnia wejścia w życie ustawy.

Ponieważ istniałoby ryzyko, że tak niedopracowana ustawa znalazłaby zastosowanie w związku z najbliższymi wyborami do Sejmu i Senatu, Izba uznała, że nie zasługuje ona na poparcie.